

Kırmızı Pazartesi

Vergi Bülteni

Bu bülten **MuhasebeTR** 'de yayınlanmıştır.
100.000'i aşkın üye sayısıyla 1 NUMARA

Bülent AK,
Yeminli Mali Müşavir
bak@konseydenetim.com.tr

Önsöz

Gabriel García Márquez, “Kırmızı Pazartesi” isimli romanında herkesin işleneceğini bildiği, ancak engel olmak için en ufak bir çaba göstermediği bir cinayetin öyküsünü anlatır. Bir namus cinayetine kurban gidecek olan Santiago’nun başına gelecekleri, romanda çaresiz bir şekilde izleriz, ama elimizden hiçbir şey gelmez.

Geçtiğimiz yıldan bu yana, Maliye Bakanlığı yaptığı ikincil düzenlemelerle bize korkulu anlar yaşatmaya devam ediyor, tıpkı romanda anlatıldığı üzere, başımıza gelecekleri önceden görüyoruz, dilimizin döndüğünce yaşanacak sıkıntıları ortaya koymaya çalışıyoruz ama nafile maalesef sesimizi duyuramıyoruz.

Maliye Bakanlığı sürekli aynı şeyleri yapıyor, her defasında farklı sonuçlar almayı bekliyor. Elbette farklı sonuç alamıyor ama verdiğimiz uğraşlar, çektiğimiz sıkıntılar ve yaşadığımız çaresizlik hissi, meslek mensuplarında tükenmişlik sendromuna yol açabiliyor.

Bize Rahat ve Huzur Yok

Efendim, geçen sene geçici vergi dönemlerinde enflasyon düzeltmesiyle bir hayli süre harala gürele uğraştıktan sonra bakanlığın aldığı en son kararlar şimdilik onu kenara aldılar. Ama fazla gevşemeyelim diye geçici vergi dönemlerinde de uygulanmak üzere, bu yıl da **Asgari Kurumlar Vergisi (AKV)** uygulamasını başlattılar, **sürekli bir atraksiyon ve heyecan, rahat nefes alamayacağımız anlaşılır.**

Olay Nasıl Başladı?

Meclis tarafından çıkarılan vergi kanunlarında, ekonomik veya sosyal gerekçelerle, bazen çok sayıda indirim veya istisna konulmak suretiyle, vergilerin alınmasından vazgeçilmektedir. **Tanınan indirim veya istisnalar nedeniyle toplanmayan bu vergi tutarlarına “Vergi Harcaması” denilmektedir.**

Ülkede iğneden ipliğe her şeyden vergi alınırken, ekonomik veya sosyal gerekçelerle, bir kısım kazançlar üzerinden vergi alınmaması yahut bazı indirimler nedeniyle vergi matrahlarının sıfırlanması vergi adaletine yönelik duyguları incitmekte ve tepkilere neden olmaktadır.

Asgari Kurumlar Vergisi olarak mevzuatımıza eklenen yasal düzenleme ile **kurumlar vergisi matrahını ortadan kaldıran veya aşındıran istisna ve indirimlerin bir kısmı üzerinden, asgari düzeyde de olsa vergi alınmasına yönelik adımlar atılmıştır.**

En Kötü Senaryo Gerçekleşti

Efendim, ***düzenlemenin ana amacını ortaya koyduk, bunu gerçekleştirmenin en kolay ve basit yolu, kurumlar vergisi matrahı üzerinden indirim konusu yapılan istisna ve indirimlerden %10 stopaj yapılması yükümlülüğü getirilmesi olurdu***, bunu yaparken üzerinden stopaj yapılması istenilmeyen unsurlar rahatlıkla ayıklanabilirdi, hatta indirim ve istisna konusuna göre farklı stopaj oranları bile belirlenebilirdi.

İndirim ve istisnalar üzerinden stopaj yapılması uygulaması, esasen geçmiş yıllarda yapılmış basit bir uygulama şekliydi. Böylece, kurumlar vergisinden istisna tutulan kazançlara düşük oranlı bir vergi uygulanmış oluyordu. Ancak, daha sonraki yıllarda kurumlar vergisi oranının düşürülmesine ilişkin sistem değişikliğinde uygulamadan kaldırılmıştı.

İkinci bir seçenek ise deprem nedeniyle 2023 yılında uygulanan Ek Vergi uygulaması revize edilerek sürekli hale getirilebilirdi. 2022 hesap dönemine ilişkin olarak, 2023 yılında verilen kurumlar vergisi beyannamesi üzerinde kurum kazancından indirim konusu yapılan istisna ve indirim tutarları ile indirimli kurumlar vergisine tabi matrahlar üzerinden %10 oranında Ek Vergi alınmıştı. Üstelik anayasaya aykırı olduğu yönündeki iddialar da boş çıkmış, en üst yargı makamlarınca test edilmiş ve onaylanmıştı.

Ancak bu seçenekler tercih edilmedi, belki küresel düzenlemelerin de etkisinde kalınarak, ***yurtiçi asgari kurumlar vergisine yönelik özel bir düzenleme yapıldı.*** Böylece, mükellef kurumların tüm istisna ve indirimleri göz önünde bulundurularak, kurum kazancı üzerinden asgari de olsa vergi alınması amaçlandı.

Ancak, indirimler ve istisna kazançlar üzerinden alınacak vergi yükünü ayarlamak ve bunlar arasındaki hassas dengeleri korumak adına, ***kurumlar vergisinin ana omurgasına eklenen bu düzenlemeyle çok karmaşık bir yapı oluşturuldu.***

Çocuğun Adını Yanlış Koydular

Maliyenin son zamanlardaki yeni arayışları gerçekten çok ilginç, yıllarca uygulanmış, sorunsuz çalışmış, ancak bir şekilde sistem değişikliği nedeniyle kenara kaldırılmış uygulamaları tekrar devreye almak yerine, ***biz bunun daha karmaşık ve içinden çıkılmaz bir versiyonunu da geliştirebiliriz diyerek, mükelleflerin işlerini zorlaştıracak ve meslek mensuplarına saç baş yolduracak düzenlemeler yapmayı tercih ediyorlar.***

Asgari kurumlar vergisi düzenlemesi de bunlardan birisi oldu. ***Kurumlar vergisi matrahından yapılan “İndirim ve İstisnalar” üzerinden stopaj veya ek vergi alabileceksen, bu mali yükümlülüğü kurumlar vergisine bağlama deneyi, hem kendilerine hem de biz meslek mensuplarına pahalıya mal olacak gibi görünüyor.***

Çocuğun adını stopaj veya ek vergi koysalar, kendileri açısından hiçbir sorun çıkmayacak, önümüzdeki aylarda tıkr tıkr vergilerini toplamaya başlayacaklardı, meslek mensupları açısından da hesabı ve beyanı kolay, tek seferde veya iki taksitte ödenecek bir vergi tutarı ortaya çıkacaktı.

Ancak, Maliye yine zor olanı yapmayı başardı, yeni mali yükümlülüğü ana düzenlemeye bağladı ve çocuğun adını da asgari kurumlar vergisi olarak koymayı tercih etti. Dolayısıyla, geçici vergi dönemlerinde, asgari kurumlar vergisi hesaplarken, işin içinden çıkamayacak olan meslek mensupları bakanlığımızı bu yıl da sitemle anmaya devam edecek görünüyor.

Düzenleme Ne Şekilde Yapıldı ve Neleri İçeriyor

Yurtiçi Asgari Kurumlar Vergisine ilişkin düzenleme, Kurumlar Vergisi Kanunu'na 32/C maddesi eklenmek suretiyle gerçekleştirilmiştir. Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 32. ve 32/A maddeleri hükümleri dikkate alınarak hesaplanan kurumlar vergisi tutarı, düşülmesine izin verilenler hariç, indirim ve istisnalar düşülmeden önceki kurum kazancının %10'undan daha az olamayacaktır.

Efendim, konuya ilişkin olarak daha önce çok detaylı bir yazı yazmış bulunduğum için, uygulamaya ilişkin ayrıntılara tekrar girmeye gerek duymuyorum, hatırlama ihtiyacı hissedenler şu yazımıza bakabilir. <https://www.muhasibetr.com/yazarlarimiz/bulentak/048/> İzninizle tartışma konusu olan kısma geçeceğim.

Sorun Nedir?

Yasa teklifi meclis gündemine alındığında, ***asgari kurumlar vergisinin matrahından hangi indirim ve istisnaların düşüleceği madde metninde tadat edilmişken, yani tek tek sayılmışken, geçmiş yıl zararlarından hiç bahis olunmaması tecrübeli üstatlarımızın dikkatinden kaçmamıştı.***

Soruna ilk ***A. Feridun Güngör*** üstadımız el atmış, bu hususa dikkat çekmiş ve düzenleme yasalaşırken gerekli düzeltmelerin yapılması için ilgilileri uyarmıştı. Ancak, mutad olduğu üzere duyan olmadı ve yasa teklifi olduğu haliyle yasalaştı.

Asgari Kurumlar Vergisi düzenlemesinde, geçmiş yıl zararlarının ne şekilde dikkate alınacağı konusunda bir yasal belirleme bulunmuyor. Böylece, ***daha uygulama bile başlamadan, tipik bir yasal boşluk durumuyla karşı karşıya kaldık.***

Bu yasal boşluğu esasen yorum yoluyla tebliğle doldurma ve çözme olanağı vardı. Şöyle ki, yapılan düzenleme kurumlar vergisinin hesaplanmasına ilişkin ana omurgaya eklendiğine göre, herhangi bir ekstra açıklamaya gerek kalmaksızın, asgari kurumlar vergisinin hesabında doğal olarak geçmiş yıl zararlarının dikkate alınacağı yönünde bir açıklama yapılabilir ve işler yoluna konulabilirdi.

Ancak, bakanlık getirilen yeni mali yükümlülüğün, kurumlar vergisinin hesaplandığı ana omurgaya eklendiğini ve aradaki bağlantıları görmezden gelerek, belki de getirilen yeni mali yükümlülüğün ek vergi olduğu sanısına kapılarak, yayınladığı genel tebliğde yasallık ilkesine sıkı sıkıya bağlı kalmayı tercih etti ve asgari kurumlar vergisi matrahından geçmiş yıl zararlarının düşülmeyeceğine dair açıklamada bulundu.

Ondan sonra ortalık doğal olarak yangın yerine döndü. Bazı meslektaşlarımız işin doğası gereği geçmiş yıl zararlarının asgari kurumlar vergisi matrahından düşülmesi gerektiğini, aksi takdirde şirketlerin kazancı değil sermayesi üzerinden vergi ödenmiş olacağını iddia etti. Buna karşın, bazı meslektaşlarımız ise kanunda bir eksiklik olduğunu, yapılan bu hatanın ancak yasal değişikliklerle düzeltilebileceği yönünde görüş belirtti.

Düzenleme Daha Uygulanmaya Başlamadan Mahkemeye Düştü

“*Geçmiş yıl zararlarının asgari kurumlar vergisi matrahından düşülmeyeceği*” yönünde tebliğde yapılan açıklama, geçen yıldan bu yana meslektaşlarımız tarafından yapılan değerlendirmelerde çok ciddi boyutlarda eleştirilmekle kalmadı, bazı mükellefler dava açmak yolunu seçerek, bu konuyu mahkemelere taşıdı.

Vergi hukukuna ilişkin konularda genelde soğukkanlılığını koruyan ve ağırdan alan mahkemeler, *geçtiğimiz hafta sürpriz bir kararla bizi şaşırtmayı başardı. Danıştay Üçüncü Dairesi*, idari işlemin uygulanması hâlinde giderilmesi güç veya olanaksız zararların doğması ve idari işlemin açıkça hukuka aykırı olduğuna ilişkin koşullar gerçekleştiğinden, *yayınlanan tebliğin ilgili kısmının yürütmesini durdurmaya karar verdi.*

Yani aksi yönde bir karar çıkmazsa, 2025 yılının ilk geçici vergi döneminde, geçmiş yıl zararları asgari kurumlar vergisi matrahından düşülebilecek. Böylece, uzunca bir süre daha üzerinde konuşup, ne oldu acaba diye yargı safahatını takip edeceğimiz nur topu gibi bir konumuz daha oldu.

Stopaj veya ek vergi getirilmiş olsaydı, mahkemeler bu konuyla uğraşmayacak, maliye vergilerini toplamaya devam edecek, enflasyon düzeltmesi yorgunu olan biz meslek mensupları ise 2025 yılı geçici vergi dönemlerinde biraz soluklanma imkânı bulacaktık, kısmet değilmiş, neyse başka baharlara diyelim inşallah.

Danıştay Kararının Değerlendirilmesi

Sizi bilmem ama ben kararda *davalı tarafın iddialarını okuduğumda*, kafalarının hepimiz gibi biraz karışık olduğu, hareket eden her şeye ateş ettiklerini, *moda deyimle tüm düğmelere aynı anda bastıkları hissine kapıldım.*

Kararın gerekçesi de beni ikna etmedi açıkça söylemem gerekirse, AKV matrahından nelerin düşüleceği tadad edilmişken, “*burada geçmiş yıl zararlarının indirilmeyeceği yazmıyor, dolayısıyla indirilebilir*” çikarsaması ne derece mantıklı olabilir.

Kararın gerekçesine sunu yazsalar daha mantıklı olurdu: Maddenin konulduğu yer ve diğer maddelerle bağlantısı dikkate alındığında, **indirimli veya asgari de olsa alınan şey kurumlar vergisidir, bu nedenle asgari kurumlar vergisinden geçmiş yıl zararlarının indirilmesi, vergi hukukun temel ve genel prensiplerine uygun olacaktır.**

Özetle kararı hakkaniyete ve hukuka uygun buluyorum ancak gerekçesi maalesef tutarlı değil. Tebliğde yapılan açıklamaların, kurumlar vergisinin temel varsayımlarını ortadan kaldıracak nitelikte ve hukuka uygun olmadığı ifade edilmiş olsa daha iyi olurdu. Ama o kadar kusur kadı kızında da olur, buna da şükür demek lazım.

Dün Dünde Kaldı Cancağzım

İnsanın idealleriyle bağlandığı, gençliğini ve en güzel yıllarını verdiği bir kamu görevinden ve aidiyetlerinden kopması o kadar kolay değil, hepimiz insanız, acı verebilir, ama ne kadar zor olursa olsun katlanmamız gerekir.

Efendim biliyorsunuzdur, ama ben yine de hatırlatmış olayım, ***mali müşavirlerin ve yeminli mali müşavirlerin mesleki unvanları dışında unvan kullanmaları yasak***, daha açık deyişle eski mensubiyetleri ve unvanlarını kullanmaları sureti katiyetle yasak edilmiş durumda, aksine davranışlar kınama cezası uygulanmasını gerektiriyor.

Meslek mensuplarının gazete ve dergilerde yazı yazmaları, haber programlarına katılmaları ya da kitap yazmaları durumunda, bunları yayınlayanlar tarafından yapılacak tanıtımlarda, meslek mensubunun özgeçmişi, öğrenimi, deneyimleri, mesleki pozisyonu ve üstlendiği görevler yer alabilir denilmektedir.

Bu konuda meslektaşlarımızın en azından bir kısmı gereken özeni göstermiyor, sosyal medya platformlarında profillere baktığımda, bazen benim bile ağzım açık kalıyor. Sanırım artık eskiyi eskide bırakmakta fayda var, siz ne dersiniz?

Ne kadar söz varsa düne ait

Dünle beraber gitti cancağzım

Şimdi yeni şeyler söylemek lazım

Mevlana Celaleddin Rumi